

Jargongebruik tijdens de jeugdstrafzitting

De invloed van jargongebruik op de communicatie tussen de professionele personen (de kinderrechter, officier van justitie en de advocaat) en de jongere en zijn of haar ouders.

Auteurs:

Jedidja H. de Blois 3240118

Hanna A.G. Laseur 3215571

Anke J.E.A. van der Linden 3215598

Yousra Rayhi 3293483

Opleiding:

Pedagogische Wetenschappen, Universiteit Utrecht 2009-2010

Begeleider:

Stephanie E. Rap

Datum:

Juni 2010

Voorwoord

Er is een onderzoek uitgevoerd naar het effect van jargongebruik op de communicatie binnen de jeugdstrafzitting. Dit omdat blijkt dat een goede en begrijpelijke communicatie tussen de professionele betrokkenen en de jeugdige verdachte en zijn of haar ouders tijdens de jeugdstrafzitting een positieve invloed kan hebben op gedragsveranderingen bij de jeugdige verdachte. Met dit onderzoek is geprobeerd hier een bijdrage aan te leveren door onderzoek te doen naar de communicatie tijdens de jeugdstrafzittingen. Het onderzoek is uitgevoerd met de medewerking van de Rechtbank te Breda en te Alkmaar, waarvoor wij de betrokkenen bedanken. Daarnaast gaat onze dank uit naar de begeleidend docente Stephanie E. Rap voor het toetsen en sturen van het onderzoek. Eveneens is onze dankbaarheid groot voor de bijdrage van hoofddocent Ido Weijers, die video-opnames en geluidsapparatuur heeft verstrekt en tevens de toelating tot de zittingen heeft bevorderd. Tot slot danken wij de Universiteit Utrecht die de mogelijkheid heeft geboden dit onderzoek uit te voeren.

Jargongebruik tijdens de jeugdstrafzitting

En de invloed daarvan op de communicatie tussen de professionele personen (de kinderrechter, officier van justitie en de advocaat) en de jongere en zijn of haar ouders.

Jedidja de Blois, Hanna Laseur, Anke van der Linden en Yousra Rayhi

Samenvatting

Inleiding. Aan de hand van literatuuronderzoek is onderzoek gedaan in de Rechtbank te Breda en Alkmaar naar in hoeverre jargongebruik invloed heeft op de communicatie tijdens jeugdstrafzittingen in Nederland. Er is gekeken naar het jargongebruik door kinderrechters, officieren van justitie en advocaten. Daarnaast is gekeken naar de rol van de jongere en zijn of haar ouders en hun begrip van de jeugdstrafzitting. Tot slot is onderzoek gedaan naar het verschil in cultuur tussen professionele betrokkenen en de jongere en zijn/haar ouders. Methoden. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van observatie. Door middel van een gestandaardiseerd observatieformulier zijn met *event-sampling* de verschillende onderdelen onderzocht. Resultaten. Regelmatig wordt er jargon gebruikt door de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat van de jongere. Daarnaast blijkt de rol van zowel de jongere als de ouders niet passief te zijn tijdens de jeugdstrafzitting. Het lijkt dat de jongere de zitting goed begrijpt maar er zijn ook andere verklaringen mogelijk. Ouders lijken de jeugdstrafzittingen te begrijpen omdat alle ouders adequate antwoorden geven op de vragen die hen gesteld worden. Tot slot blijkt dat er een verschil in cultuur is tussen de professionele betrokkenen en de niet professionele betrokkenen. Conclusie. Het gebruik van jargon tijdens de jeugdstrafzitting blijkt weinig invloed te hebben op de communicatie. Ondanks het regelmatig gebruik van jargon door professionele betrokkenen kan niet gesteld worden dat dit leidt tot onbegrip van de jongere en zijn/haar ouders. Eveneens geldt dit voor het verschil in cultuur tussen de genoemde betrokkenen.

Inleiding

In Nederland wordt een jeugdstrafzitting gekenmerkt door een inquisitoire, overwegend continentaal-Europese procestraditie. Dat houdt in dat de dialoog tussen rechter en verdachte centraal staat (Weijers, 2008). Daarnaast is er sprake van een apart strafrecht voor jongeren van twaalf tot achttien jaar (Bakker, 2009). Een van de kenmerken van het jeugdstrafrecht is dat er pedagogische belangen gelden. Dit is zowel te zien in het proces als in de sancties (Weijers, 2004). Met het oog op de ontwikkeling van kinderen

en jeugdigen is een jeugdstrafrecht met een pedagogische aanpak van belang (Bryan-Hancock & Casey, 2009; Santrock, 2005). Eén van de drie belangrijke dimensies in de rechtszaal binnen het inquisitoir systeem is de uitleg van jargon en rituelen van de zitting, naast algemene houding en morele communicatie. Toch wordt binnen de Nederlandse rechtszalen nog altijd veel juridisch jargon gebruikt (Weijers & Hokwerda, 2003). Daarnaast blijkt er een kloof te bestaan tussen de professionele betrokkenen (rechter, officier van justitie en advocaat) en de jongere en zijn of haar ouders (Malsch & Nijboer, 2005). De jongeren en ouders die het vakjargon niet beheersen, kunnen hierdoor de dialoog niet volgen en het wordt voor hen moeilijk om actief deel te nemen aan de zitting en de zitting wordt minder effectief (Eggermont, 1998; Malsch & Nijboer, 2005). De effectiviteit van de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting dient daarom gewaarborgd en eventueel verbeterd te worden. Dit zou kunnen door ook de jongere en zijn of haar ouders te betrekken in alles wat er besproken en besloten wordt. Dit is de aanleiding voor het onderzoek dat uitgevoerd wordt met daarin de probleemstelling: "*In hoeverre heeft het jargongebruik invloed op de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting?*" Het onderzoek bestaat uit vier delen, waarbij in elk deel een ander onderwerp centraal staat. Allereerst is er onderzoek gedaan naar in hoeverre de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat jargon gebruiken tijdens de jeugdstrafzitting. Daarnaast is gekeken naar de rol van ouders en de jongere tijdens een jeugdstrafzitting en in hoeverre het jargongebruik invloed heeft op het begrip van ouders en de jongere tijdens de zitting. Tot slot is onderzocht in hoeverre het verschil tussen de professionele cultuur en de cultuur van de jongere en zijn of haar ouders tot uiting komt tijdens de jeugdstrafzitting.

De jeugdstrafzitting

Voordat een jongere bij de kinderrechter terecht komt, heeft hij of zij al te maken gehad met de politie en de officier van justitie (Kampijon, 2008). Wanneer de officier besluit de jongere te dagvaarden, komt deze bij de kinderrechter terecht (de Jonge, 2008a).

In de Nederlandse rechtbank zijn bij jeugdstrafzittingen (in de enkelvoudige kamer) tenminste aanwezig: een kinderrechter, een officier van justitie, een advocaat, een griffier en een bode. Daarnaast wordt de verdachte geacht aanwezig te zijn en ook de ouders of voogd worden uitgenodigd (Hokwerda, 2001). De ouders zijn echter noch verplicht ter terechtzitting te verschijnen, noch strafrechtelijk aansprakelijk voor de schade die is aangebracht door hun kind (De Jonge, 1999; Weijers, 2008). Het betrekken van de ouders bij het proces tegen hun kind is geen ouderrecht, maar dient in het belang van het kind te zijn (de Jonge & Weijers, 2008). Volgens Emster (2008) zou een verschijningsplicht van ouders averechts werken, omdat het geen bijdrage levert aan een

productievere zitting waarin een dialoog wordt aangegaan met ouders over gedragsverandering van hun kind. Naast de eerdergenoemde personen is het mogelijk dat een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming, een hulpverlener, getuigen en mensen die bijzondere toestemming hebben gekregen om aanwezig te zijn, de zitting bijwonen (Hokwerda, 2001).

De jeugdstrafzitting begint met het uitroepen van de zaak. Dat is het signaal voor de advocaat en de verdachte en eventueel familieleden of deskundigen om binnen te treden (Rijkkema, 2003). In de Nederlandse jeugdstrafzitting is het de kinderrechter die persoonlijk en actief de zitting leidt (Weijers & Hokwerda, 2003). Eerst worden de personalia van de verdachte doorgenomen, dan wordt de cautie gegeven en aansluitend leest de officier de tenlastelegging voor. Hierna neemt de rechter het woord en worden de feiten behandeld. De jongere wordt gevraagd zelf te vertellen wat er is gebeurd (Rijkkema, 2003; Hokwerda, 2001). De kinderrechter heeft vooraf het dossier doorgenomen en daarbij vragen voorbereid om aan de experts, de jongere en zijn of haar ouders te stellen. De kinderrechter probeert actief uit te vinden wat er nu precies gebeurd is en hierbij neemt hij in meerdere of mindere mate het verhaal van de jongere en zijn of haar ouders mee (Weijers & Hokwerda, 2003). Ouders hebben meer kennis over hun kind dan wie dan ook (Garfinkel & Nelson, 2004). Er moet echter wel rekening worden gehouden met het feit dat een rechtszaak intimiderend en emotioneel beladen kan zijn voor ouders (Varma, 2007). De reden hiervoor kan liggen in het feit dat ouders een belangrijke factor in het leven van een kind zijn (Van de Rakt, Nieuwbeerta & de Graaf, 2006). Vooral de binding met ouders blijkt volgens Van de Rakt, Nieuwbeerta en de Graaf (2006) en Déković en Prinzie (2008) erg belangrijk te zijn. Volgens de bindingstheorie van Hirschi wordt delinquent gedrag mogelijk wanneer de binding van het individu met de samenleving is verzwakt of verbroken (Weerman, 2001). Een goede band met ouders kan ertoe bijdragen dat het kind niet het verkeerde pad op gaat (Hakkert, 1999; Arthur, 2005). Wel geeft Hakkert (1999) aan dat bij de meest problematische jeugdige criminelen de invloed van de ouders het kleinst is. Dit blijkt ook deels uit hetgeen Van Drie en Weijers (2010) aangeven, wanneer zij stellen dat de eigen keuze van een jongere om te stoppen met delinquent gedrag uiteindelijk toch de doorslaggevende factor is.

Naast de kinderrechter neemt ook de officier van justitie deel aan de ondervraging van de jongere en gaat in gesprek met de advocaat en de rechter (Hokwerda, 2001). Na de feiten, worden de persoonlijke omstandigheden besproken (Rijkkema, 2003; Hokwerda 2001; Weijers, 2004). Vaak wordt hier gevraagd naar zaken als de thuissituatie en de schoolgang. Vervolgens is het tijd voor het requisitoir van de officier en voor het pleidooi van de advocaat. In het requisitoir zet de officier, staande, alle feiten

nogmaals op een rij die volgens hem aantonen dat de jongere schuldig is en hij geeft een beschrijving van de aard en context van het delict. De jongere wordt hier over het algemeen direct door de officier aangesproken op het afkeurenswaardige van de daad. Aansluitend spreekt hij zijn eis uit wat betreft de straf die hij vindt dat op dit delict, gepleegd door deze persoon, moet volgen. Tegenover dit requisitoir staat het pleidooi van de advocaat van de jongere, waarin hij de goede kanten van de verdachte benadrukt en laat zien hoe hij, door oorzaken die niet aan hem te wijten zijn, op ongelukkige wijze tot de daad is gekomen (Rijpkema, 2003; Hokwerda, 2001; Bakker, 2009). De manier waarop de jongere tijdens de zitting benaderd wordt blijkt erg van belang te zijn wanneer er gekeken wordt naar mogelijke gedragsveranderingen. Wanneer de jongere zich serieus genomen voelt, doordat de rechter luistert en zich interesseert in het verhaal van de jongere, heeft de zitting een positievere impact op de gedragsveranderingen van de jongere en zijn morele overtuigingen (Clark, 2001; Weijers, 2004). Smith (1985) benoemt dat jongeren aangeven dat ze, ondanks dat niet alles te volgen is, wel geloven dat het een eerlijk proces is. Het verband tussen het begrip van de jongere en de mate van geloof in een eerlijk proces moet dus niet overschat worden. Een feit blijft wel dat het erg van belang is dat er rekening gehouden wordt met het begrip van de jongere en zijn ouders (Schuytvlot, 1999). Het is, voorafgaand aan en tijdens de gehele zitting, de taak van de advocaat om de jongere uitleg te geven over de gang van zaken en over de bevoegdheden die de jongere heeft (Hokwerda, 2001). De kinderrechter wijst hierna de jongere op zijn recht op het laatste woord en vraagt of hij er nog iets aan toe wil voegen. In het laatste deel van de zitting doet de kinderrechter uitspraak, waarbij hij aangeeft of hij de jongere schuldig acht aan het plegen van het delict en welke straf passend is. De jongere wordt tenslotte gewezen op de mogelijkheden om in hoger beroep te gaan (Rijpkema, 2003; Hokwerda, 2001).

Jargongebruik

In Nederland zijn de rechters niet hun hele leven werkzaam als jeugdrechter. Er is een roulatietermijn onder de rechters van drie tot vier jaar (de Jonge & van der Linden, 2007). Kinderrechters hebben naast specifieke juridische kennis ook kennis uit de sociale wetenschap en sociale vaardigheden nodig, om goed om te kunnen gaan met de jongeren in de rechtbank (Van der Linden, 2001; Verberk & Fuhler, 2006). Uit onderzoek blijkt dat in Nederland het jeugdstrafrecht en de professionals die daarin werkzaam zijn, goed rekening houden met de onrijpheid van jongeren die voor de kinderrechter moeten verschijnen, echter zijn de kinderrechters van mening dat de roulatietermijn verlengd moet worden (Weijers, 2004; Weijers & Hokwerda, 2003; Bakker, 2009; Verberk & Fuhler, 2006).

In de Nederlandse inquisitoire, overwegend continentaal-Europese strafprocestraditie staat de dialoog tussen rechter en verdachte centraal (Weijers, 2008). Echter blijkt uit de onderzoeken van Weijers (2004) en Weijers en Hokwerda (2003) dat in vergelijking met de Angelsaksische landen, waar de *adversarial* of accusatoire traditie wordt nagestreefd, in Nederland veel meer jargon gebruikt wordt. Als verklaring voor het verschil tussen Nederland en Engeland wordt gegeven dat in de Angelsaksische landen onpartijdige burgers zijn opgenomen in de jury en dat de zittingen worden geleid door magistraten. Deze magistraten zijn leken tegenover de gespecialiseerde rechters in Nederland (Weijers & Hokwerda, 2003). Uit het onderzoek van Hudson (1987, zoals geciteerd in Lawson, 1980) blijkt dat jargon hoofdzakelijk gebruikt wordt door professionals, om zich te onderscheiden van de leken en om indruk op hen te maken. Zowel de advocaat als de officier van justitie gebruiken volgens Weijers en Hokwerda (2003) vaak jargon en rechtbank gerelateerde afkortingen, welke enkel begrepen worden door de professionals en alle leken uitsluiten. Ook blijkt dat in Nederland minder uitleg wordt gegeven van termen en afkortingen tijdens de jeugdstrafzittingen (Weijers, 2004; Weijers & Hokwerda, 2003). Dit kan voor de jongere en voor de ouders erg frustrerend zijn (Weijers, 2004). Pedagogisch gezien verdient het aanbeveling dergelijke termen zo min mogelijk te hanteren, dan wel er een zeer korte standaarduitleg bij te geven (Weijers, 2008). Na de zitting blijken de ouders namelijk nog met vage en onjuiste voorstellingen te zitten omtrent de betekenis van de genomen maatregel. Het jargon blijkt lang niet altijd begrepen te worden door de verdachte en zijn of haar ouders, waardoor de zitting door deze personen niet meer goed te volgen is (Schuytvlot, 1999). Of dit jargon en deze afkortingen nader toegelicht worden is afhankelijk van de persoonlijke stijl van de persoon die het gebruikt (Hokwerda, 2001). Een positief punt van de kinderrechter in Nederland, in vergelijking met de Angelsaksische landen, is dat deze normaal gesproken vraagt of de jongere alles heeft begrepen tijdens de jeugdstrafzitting. Wanneer dit niet het geval is, zal de kinderrechter proberen een, voor de jongere wel begrijpelijke, uitleg te geven (Weijers, 2004).

Om jongeren beter voor te kunnen lichten over het rechtsproces wordt er in het onderzoek van Cooper (1997) en Driver en Bank (2009) gebruik gemaakt van een DVD, waarin juridisch jargon wordt uitgelegd en over het proces en de rechten van de jongere wordt verteld. Er blijven echter, na het bekijken van de DVD, gaten bestaan in de kennis van de jongere waardoor het moeilijk blijft om de gehele zitting te begrijpen. Driver en Bank (2009) hebben gevonden dat de jongere door het gebruik van juridische termen de gehele zitting en de rol van zichzelf onduidelijk en als negatief ervaart. Een laag IQ is onder andere van invloed op het begrijpen van jargon door de jongere (Redlich, Silverman & Steiner, 2003). De jongeren geven vaak zelf ook aan dat ze het proces niet

snappen, ze het moeilijk vinden om de informatie te onthouden en te verwerken, zich moeilijk kunnen concentreren en zichzelf moeilijk kunnen uiten tijdens het proces (Smith, 1985). Ook de leeftijd van de verdachte blijkt volgens Cooper (1997) en Crawford en Bull (2005) mee te spelen. Volgens Crawford en Bull (2005) is er namelijk veel verbetering in het herkennen en omschrijven van juridische termen wanneer een kind ouder wordt en wanneer het meer ervaring heeft met justitie. Redding, Woolard en Reppucci (1996) benadrukken sterk het belang van onderzoek naar de competentie van kinderen binnen het rechtsproces.

Verskil in cultuur

De professionele betrokkenen hebben met hun juridische achtergrond een professionele opleiding. Veelal zijn deze professionele betrokkenen autochtoon, komen uit eenzelfde hoge sociaal-economische klasse met een welvarende leefomgeving en bijbehorende sociale verbanden. Tussen de professionele betrokkenen in een jeugdstrafzitting is er sprake van een zogenoemde bedrijfscultuur waarbij eigen omgangsvormen en gedragscodes gehanteerd worden (Oude Breuil & Post, 2002). Deze professionele betrokkenen dragen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en het welzijn van de jongere door een goed verloop van het proces en de bijbehorende jeugdstrafzitting (Goldson, 1997). Met de instelling van een aparte kinderrechter in 1905, kreeg de rechter binnen jeugdstrafzittingen een opvoedende rol (Bac, 1998). Elke jongere heeft te maken met verschillende sociale (ouders en leeftijdsgenoten) en economische omgevingsfactoren (sociaal-economische klasse). Deze laatstgenoemde factor bepaalt voor een groot deel de cultuur van de jongere (Bjerk, 2007; De Kemp, Scholte, Overbeek & Engels, 2004). Uit onderzoek blijkt dat in de lagere sociaaleconomische klasse sprake is van meer criminaliteit dan in de middel- en hoge sociaaleconomische klasse. Dit verschil kan mogelijk verklaard worden door het feit dat bij de lagere sociaaleconomische klasse sprake is van slechtere schoolprestaties, weinig betrokkenheid bij school, één oudergezin, hechtingsproblemen en verschil in opvoedingsstijl (Bjerk, 2007; Fergusson, 2004; Haas, Farrington, Killias & Sattar, 2004; Juby & Farrington, 2001; Skarôhamar, 2009; Stams et al, 2006; Tittle & Ward, 1994; Strijker & Rink, 2003; van der Linden, ten Siethoff & Zeijlstra-Rijpstra, 1999). Naast ouders zijn leeftijdsgenoten in zowel lagere als middel- en hoge sociaaleconomische klasse de op één na belangrijkste factor die de houding van jongeren beïnvloedt. Delinquente leeftijdsgenoten zijn hierdoor een risicofactor voor het bevorderen van crimineel gedrag (De Kemp et al., 2004).

Ter bevordering van het begrip van de jongere tijdens de jeugdstrafzitting is het van belang dat de informatie aan de jongere is aangepast aan zijn of haar niveau en mogelijkheden (Archard & Skivenes, 2009). Gezien de eerder beschreven cultuur van de

procesdeelnemers in een jeugdstrafzitting, kan gesteld worden dat de niet professionele betrokkenen en de professionele betrokkenen over het algemeen een andere cultuur hebben. Ondanks de kennis van de professionele betrokkenen wordt door verschil in achtergrond, cultuur, omgangsvormen en gedragscodes het begrip en de betrokkenheid van de jongere bemoeilijkt. Door het taalgebruik tijdens de jeugdstrafzitting, komt het verschil in cultuur tot uiting. Het taalgebruik van de professionele betrokkenen waaronder het gebruik van jargon, kan onbegrip aan de kant van de niet-professionele betrokkenen veroorzaken, en daarmee een ineffectieve procesgang. Onder allochtone verdachten zal het onbegrip tijdens de strafzitting veelal groter zijn, gezien de eventuele taalachterstand (Oude Breuil & Post, 2002). Jongeren die behoren tot een bepaalde sociale groep kunnen ook een taal hanteren die afwijkt van de meerderheidstaal (Vermeij, 2002). Dit zou kunnen leiden tot onbegrip bij de professionele betrokkenen.

Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat er een verschil bestaat tussen de cultuur van de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat en de cultuur van de jongere en zijn of haar ouders. Daarnaast blijkt uit onderzoek van Eggermont (1998), Weijers (2004), Weijers en Hokwerda (2003) en Bakker (2009) dat in Nederland goed rekening wordt gehouden met de onrijpheid van de jongere die voor de kinderrechter moet verschijnen. Toch blijkt dat er nog veel onbegrip is tijdens de jeugdstrafzitting bij zowel de jongere als bij de ouders (Schuytvlot, 1999). Jongeren blijken vaak te weinig kennis te hebben over het rechtsproces en het juridisch jargon, waardoor ze niet altijd begrijpen wat er bedoeld wordt en zichzelf als een passief persoon in het proces gaan ervaren (Crawford & Bull, 2005; Driver & Brank, 2009; Smith, 1985). Ook blijkt uit onderzoek van Eggermont (1998), Weijers (2004) en Weijers en Hokwerda (2003) dat in Nederland nog erg veel jargon gebruikt wordt. Dit maakt dit onderzoek dan ook maatschappelijk relevant. Wanneer de communicatie in de rechtbank namelijk goed is, kunnen de jongeren beter worden aangesproken op hun gedrag en ook beter begrijpen wat er van ze verwacht wordt. Dit leidt tot positieve gedragsverandering bij de jongeren, waardoor de recidivecijfers voor jeugdcriminaliteit kunnen verminderen. De wetenschappelijke relevantie van het onderzoek ligt in het feit dat er meer bekend zal zijn over de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting. Dit heeft tot gevolg dat er gericht onderzoek gedaan kan worden en hierdoor kan de communicatie tussen de professionele betrokkenen en de jongere en zijn of haar ouders in de rechtbank steeds meer verbeterd worden. Met dit onderzoek wordt gepoogd meer duidelijkheid te scheppen over de communicatie binnen jeugdstrafzittingen en daarnaast een antwoord te geven op de onderzoeksvraag.

De onderzoekseenheden binnen dit onderzoek zijn de kinderrechter, de officier van justitie, de advocaat, de jongere en zijn ouders. Het kenmerk van de kinderrechter, officier van justitie en de advocaat is het jargongebruik. Met jargongebruik wordt het gebruik van woorden bedoeld, die specifiek behoren tot het juridische werkveld. Van de jongere en zijn ouders zijn de kenmerken de rol tijdens de zitting en het begrip van de jeugdstrafzitting. Wanneer er gesproken wordt over ouders gaat het om de biologische ouders/verzorgers van de jongere. Deze jongere is tussen de 12 en 18 jaar en wordt verdacht van een strafbaar feit. De jongere kan echter ouder zijn wanneer het strafbaar feit gepleegd is voor zijn of haar 18^e levensjaar. Met het begrip van de jongere wordt 'het begrijpen van informatie' bedoeld. Het begrip wordt opgemaakt uit het aantal vragen dat de jongere stelt en de antwoorden die hij of zij geeft. Met de cultuur wordt de achtergrond, het milieu waaruit de betrokkenen komen, bedoeld. De mate van het verschil tussen de professionele cultuur en de cultuur van de jongere zal voornamelijk tot uiting komen tijdens de jeugdstrafzitting in het verschil in taalgebruik, het begrip, de houding en de kleding van de betrokkenen. Hoe groter het verschil in cultuur hoe groter waarschijnlijk het verschil in taalgebruik en het wederzijds begrip. Aan de houding is te zien welke omgangsnormen een betrokkene hanteert en aan de kleding is te zien of de betrokkene tot de professionele cultuur behoort.

Achtereenvolgens zullen de methoden en de resultaten van het onderzoek besproken worden. Vervolgens zal gepoogd worden een zo volledig mogelijk antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag. Tot slot zullen er aanbevelingen worden gedaan voor nader onderzoek.

Methoden

Om een antwoord te formuleren op de hoofdvraag "*In hoeverre heeft het jargongebruik invloed op de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting?*" zijn de volgende vier onderzoeksvragen opgesteld en onderzocht: a) '*In hoeverre gebruiken de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat jargon tijdens de jeugdstrafzitting?*', b) '*Welke rol speelt de jongere tijdens een jeugdstrafzitting en in hoeverre heeft jargongebruik invloed op het begrip van de jongere tijdens de zitting?*', c) '*Welke rol spelen de ouders van de verdachte tijdens een jeugdstrafzitting en in hoeverre heeft jargongebruik invloed op het begrip van ouders tijdens de zitting?*' en d) '*In hoeverre komt het verschil tussen de professionele cultuur en de cultuur van de jongere en zijn of haar ouders tot uiting tijdens de jeugdstrafzitting?*'. Voor elke deelvraag zijn op basis van de literatuurstudie hypothesen opgesteld.

Naar aanleiding van voorgaand literatuuronderzoek wordt allereerst verwacht dat de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat regelmatig jargon gebruiken

tijdens de jeugdstrafzitting. Daarnaast wordt er verwacht dat de rol van de jongere tijdens de jeugdstrafzitting overwegend passief is. Ook wordt verwacht dat het jargon dat gebruikt wordt tijdens de jeugdstrafzitting niet geheel wordt begrepen door de jongere, waardoor het begrip van de jongere en de ouders tijdens de jeugdstrafzitting onvoldoende is om de gehele zitting te kunnen begrijpen en hierbij de rol van de jongere en de ouders tijdens de jeugdstrafzitting overwegend passief zou zijn. Daarnaast wordt verwacht dat de mate van verschil in cultuur tussen de betrokkenen tijdens de jeugdstrafzitting tot uiting zal komen in het taalgebruik, de houding en de kleding van de betrokkenen. Tot slot is de verwachting dat het aanwezige verschil in cultuur zal leiden tot onbegrip, het niet begrijpen van het taalgebruik, van de jongere en zijn ouders tijdens de jeugdstrafzitting.

Om de opgestelde hypothesen en daarmee de invloed van het gebruik van jargon op de communicatie tijdens de jeugdstrafzittingen te meten, is in dit kwalitatief toetsingsonderzoek gebruik gemaakt van de methode observatie. Aan de hand van in totaal 21 zittingen, is het taalgebruik met betrekking tot de interactie tussen de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat en de jongere en zijn of haar ouders onderzocht. Daarnaast is gelet op de houding, de kleding en het begrip van de betrokkenen tijdens de jeugdstrafzitting. Deze 21 zittingen zijn door vier onderzoekers bijgewoond. Twee onderzoekers hebben elf zittingen bijgewoond in de Rechtbank van Breda. De andere tien zittingen zijn bijgewoond door twee andere onderzoekers in de Rechtbank van Alkmaar. De 21 jongeren (4 meisjes, 17 jongens) die aan deze jeugdstrafzittingen deelgenomen hebben zijn tussen de 15 en 22 jaar oud. Ter ondersteuning van de observaties zijn audio-opnames van elke zitting geanalyseerd. Naar aanleiding van de observaties is het jargongebruik systematisch gecodeerd op een overkoepelend observatieformulier en door twee onderzoekers afzonderlijk ingevuld, om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten. Per deelvraag is dan ook informatie beschikbaar over tien of elf verschillende zittingen. Hierbij is de methode *event-sampling* toegepast; wanneer er sprake is van jargongebruik, wordt dit gecodeerd (Robson, 2007). Het begrip van de jongere en zijn of haar ouders is gecodeerd op het wel of niet geven van adequate antwoorden. Het jargongebruik van dit observatieformulier is samengesteld aan de hand van video-opnames van jeugdstrafzittingen uit 2007, gemaakt door Ido Weijers. Door middel van beschrijvende observatie zijn het taalgebruik, de houding en de kleding genoteerd op het observatieformulier. De mate van begrip wordt eveneens onderzocht met behulp van *event-sampling*.

Helaas moet bij dit onderzoek gemeld worden dat er sprake kan zijn van alternatieve verklaringen voor de resultaten van het onderzoek, in het geval van de interne validiteit. Zo zijn de professioneel betrokkenen op de hoogte van het onderzoek

naar jargon en zullen ze hun jargongebruik wellicht verminderen. Ook kan een alternatieve verklaring liggen in het feit dat er sprake is van subjectiviteit van waarneming. Maar gezien het feit dat elke zitting door twee observatoren/onderzoekers is geobserveerd en de observaties, genoteerd op het gestandaardiseerde observatieformulier, onderling besproken en bekritiseerd zijn (interbeoordelaarsbetrouwbaarheid) zal dit de subjectieve waarneming enigszins wegnemen.

Bij beide rechtbanken zijn verschillende professioneel betrokkenen aanwezig geweest bij de geobserveerde jeugdstrafzittingen. Omdat de resultaten van het onderzoek afhankelijk zijn van de aanpak van de professioneel betrokkenen in de afzonderlijke zittingen, zijn de resultaten niet, of enkel op een algemene wijze, te generaliseren naar andere rechtbanken in Nederland. De inhoudelijke validiteit van het onderzoek is na het opstellen van de hoofd- en deelvragen, de omschrijven van de begrippen, het operationaliseren van de begrippen en het bestuderen van de theoretische invalshoek van dit onderzoek valide genoeg om aan te kunnen nemen dat er op basis van het onderzoek gegronde en wetenschappelijk bewezen antwoorden gegeven kunnen worden op de vier deelvragen en de uiteindelijke hoofdvraag. Ook het meetinstrument, de gestandaardiseerde observatielijst die tijdens de rechtszitting gebruikt is, lijkt valide genoeg om metingen te gaan verrichten.

Het onderzoek lijkt te voldoen aan de eis dat de gegevensverzameling binnen het onderzoek consistent is. Daarbij wordt er bij het te gebruiken instrument, de observatielijst, de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid is vergroot doordat er twee onderzoekers per zitting observeren en ook de observatielijst achteraf door de twee onderzoekers wordt vergeleken en besproken. Daarnaast is er bij dit onderzoek herhaling mogelijk.

Resultaten

Binnen deze resultatensectie zullen de resultaten kort besproken worden per deelvraag, ter beantwoording van de vraagstelling van het onderzoek.

Jargongebruik van de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat

Uit onderzoek is gebleken, dat er in Nederland door de rechtelijke actoren erg veel jargon gebruikt wordt (Eggermont, 1998; Weijers, 2004; Weijers & Hokwerda, 2003). Daarom wordt verwacht dat de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat regelmatig jargon gebruiken tijdens de jeugdstrafzitting. Om de vraag 'In hoeverre gebruiken de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat jargon tijdens de jeugdstrafzitting?' te onderzoeken, zijn elf enkelvoudige zittingen in twee dagen, waarvan zes

bezwaarschriften, bijgewoond in de Rechtbank van Breda. Per dag waren er andere betrokkenen aanwezig.

De bijgewoonde zittingen zijn allen op ongeveer dezelfde manier verlopen, enkel het verloop van de bezwaarschriften was korter en in een iets andere volgorde.

Aan het begin van de zitting worden de verdachte, zijn advocaat en ouder(s)/verzorger(s) naar binnen begeleid en mogen vervolgens plaatsnemen tegenover de kinderrechter, de officier van justitie en de griffier. Om goed zicht te hebben nemen de observatoren schuin naast de jongere en zijn of haar ouders/verzorgers plaats. Vervolgens worden de gegevens van de verdachte gecontroleerd en wordt de verdachte door de rechter gewezen op zijn zwijgrecht. Dan wordt door de officier van justitie voorgelezen wat de tenlastelegging is, waarvoor de jongere terecht staat. Daarna gaat de kinderrechter samen met de jongere de feiten na en wordt een zo duidelijk mogelijk beeld geschetst van het gepleegde feit. Daarop volgend worden de persoonlijke omstandigheden van de jeugdige verdachte besproken waarbij de jongere en ook de ouder(s)/verzorger(s) zelf het woord krijgen. Eventuele deskundigen komen aan het woord en het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming wordt besproken met daarin het strafadvies. De officier van justitie noemt in het requisitoir vervolgens een strafeis aan de hand van alle vooraf besproken informatie en de advocaat kan nog een pleidooi houden waarin hij een reactie hierop geeft. Tot slot krijgt de jongere het laatste woord waarna de kinderrechter het oordeel en de straf uitspreekt en de verdachte op de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan wijst.

Bij de behandeling van een bezwaarschrift licht de advocaat van de jongere het bezwaar allereerst toe waarna de jongere uitleg mag geven. Daarna zal de officier van justitie een advies geven over het besluit, waarop de advocaat en de jongere nog kunnen reageren. Dan geeft de kinderrechter haar oordeel over het bezwaarschrift.

Na de registratie van het jargon gebruik is er onderscheid gemaakt tussen wat getypeerd wordt als 'makkelijk' en 'moeilijk' jargon. Van 'makkelijk' jargon kan met enige voorzichtigheid gezegd worden dat de jongere en/of zijn of haar ouders/verzorgers dit begrijpen, bij 'moeilijk' jargon is de kans hierop niet zo groot. Dit onderscheid wordt weergegeven in tabel 2 en is gemaakt aan de hand van de geobserveerde reactie van de jongere en zijn of haar ouders/verzorgers tijdens de zitting. Er is geobserveerd of er vragend gekeken is door de jongeren en/of de ouders/verzorgers, of dat er mogelijk niet passende antwoorden zijn gegeven op de vragen van de kinderrechter of de officier van justitie.

Er is gekeken hoeveel jargon gebruik uit de categorie 'moeilijk' is voorgekomen, zonder dat er uitleg gegeven is door de gebruiker van het jargon. Wanneer er wel uitleg gegeven is over het jargon, is dit niet meegenomen in het onderzoek. Aangezien niet

iedere zitting een gelijke duur heeft, is het aantal jargonwoorden dat door de professionele betrokkenen wordt gebruikt, uitgerekend per minuut in verhouding tot het aantal gesproken minuten door de betreffende persoon. Wanneer gemiddeld één of meer jargonwoorden worden gebruikt per minuut, wordt gesteld dat er regelmatig jargon gebruikt wordt door de professionele betrokkenen.

In tabel 1 is te zien dat gemiddeld genomen de professionele betrokkenen de grens van één 'moeilijk' jargonwoord per minuut overschrijden, gemiddeld is dit 1.55 jargonwoord per minuut. De kinderrechters gebruiken gemiddeld 1.81 jargonwoord per minuut, de advocaten 1.57 jargonwoord per minuut en de officieren van justitie gebruiken gemiddeld het minste jargon met 1.47 jargonwoord per minuut, zonder dat hierbij uitleg gegeven wordt. In tabel 1 is te zien dat een aantal keren de grens van 1.00 jargonwoord per minuut niet wordt overschreden. Dit kan mogelijk verklaard worden door het feit dat tijdens de zittingen met bezwaarschriften een andere manier van behandeling wordt gehanteerd.

De resultaten van het onderzoek komen overeen met de opgestelde verwachting. In de rechtbank van Breda wordt regelmatig jargon gebruikt door de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat van de jongere.

Tabel 1. Resultaten jargongebruik per minuut

	Kinderrechter	Officier van justitie	Advocaat	Gezamenlijk
<i>Zitting 1</i>	1.94 j/m ¹	2.87 j/m	2.26 j/m	2.13 j/m
<i>Zitting 2</i>	3.22 j/m	2.79 j/m	3.33 j/m	3.13 j/m
<i>Zitting 3</i>	2.19 j/m	1.05 j/m	2.16 j/m	1.93 j/m
<i>Zitting 4</i>	1.44 j/m	1.90 j/m	1.71 j/m	1.59 j/m
<u><i>Zitting 5</i></u> ³	2.11 j/m	0.24 j/m²	0.77 j/m	1.01 j/m
<u><i>Zitting 6</i></u>	0.80 j/m	0.92 j/m	3.00 j/m	1.39 j/m
<i>Zitting 7</i>	1.91 j/m	2.81 j/m	0.58 j/m	1.72 j/m
<u><i>Zitting 8</i></u>	2.77 j/m	0.75 j/m	1.58 j/m	1.80 j/m
<u><i>Zitting 9</i></u>	2.25 j/m	2.40 j/m	1.15 j/m	1.33 j/m
<u><i>Zitting 10</i></u>	0.78 j/m	0.44 j/m	0.24 j/m	0.55 j/m
<i>Gemiddeld</i>	1.81 j/m	1.47 j/m	1.57 j/m	1.55 j/m

1: De afkorting j/m staat voor jargongebruik per minuut

2: De dikgedrukte getallen blijven onder de gestelde grens van 1.00 jargonwoord per minuut

3: De onderstreepte zittingen zijn bezwaarschriften

Tabel 2. 'makkelijk' en 'moeilijk' jargon

'Makkelijk' jargon	'Moeilijk' jargon
aangifte	(zaak) aanhouden
advocaat	afdoen
bewijsmiddelen	beëdigen
bezwaarschrift	beschermende factoren
dossier	bijzondere voorwaarden
getuige verklaring	civielrechtelijk
jeugd detentie	dagvaarding
leerplichtambtenaar	fricties
leerplichtzaak	gegrond
leerstraf	getuigedeskundige
met voorbedachte raden	griffiek
misdrijf	hoge raad
proeftijd	hoger beroep
raadsman	in vereniging
rapportage	inverzekeringstelling
rechtbank	jeugdreclassering
strafbaar feit	juridisch
strafzaak	jurisprentie
taakstraf	justitie
verzuim	officier van justitie
vonnis	ongegrond
voorkomen	onherroepelijk
vrijspraak	parket
werkstraf	pedagogisch oogpunt
zitting	primair
	proces verbaal
	pv-tje
	Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)
	risicofactoren
	saldusverweer
	sepot
	subsidiar
	taakstrafcoördinator
	ten laste leggen
	terecht zitting
	Tools4U
	tul
	(on)voorwaardelijk
	vordering tenuitvoerlegging
	vormvrij
	wettig en overtuigend
	Youturn
	zwijgrecht

De rol van de jongere en zijn of haar begrip tijdens de jeugdstrafzitting

Om de vraag 'Welke rol speelt de jongere tijdens een jeugdstrafzitting en in hoeverre heeft jargon gebruik invloed op het begrip van de jongere tijdens de zitting?' te onderzoeken zijn er zes jeugdstrafzittingen in de rechtbank van Alkmaar bijgewoond door twee onderzoekers. Daarnaast zijn vier jeugdstrafzittingen geobserveerd op basis van eerder opgenomen jeugdstrafzittingen op DVD in de rechtbanken van Almelo en Arnhem.

Aanvullende informatie over deze tien rechtszittingen is in tabelvorm opgenomen in bijlage 1. Bij de beschrijvende observaties is gekeken naar de relevante details van de geobserveerde jeugdige verdachte zoals houding en gezichtsuitdrukking, de activiteiten van deze personen waarbij vooral gekeken is naar het stellen van vragen en het geven van antwoorden. Als laatste is er gekeken naar emoties als boosheid en verdriet van de verdachten tijdens de jeugdstrafzitting. De zes geobserveerde verdachten, op de verdachte uit de vijfde zitting na, zitten rechtop in hun stoel, maken goed oogcontact en zitten met een geconcentreerde blik te luisteren en te praten.

Bij de gestructureerde observaties is door middel van 'turven' bijgehouden hoe vaak de jeugdige verdachte een vraag stelt aan de rechter. Dit betreft zowel vragen om verduidelijking over wat er gezegd is, als vragen die bedoeld zijn om bevestiging te krijgen dat de informatie goed begrepen is. Daarbij is geteld hoe vaak er op de vraag of het allemaal begrepen is, door de jongere instemmend, met 'ja', wordt geantwoord en wanneer er ontkennend, met 'nee', wordt geantwoord. Als laatste is gekeken naar het aantal keer dat de jongere geen 'passende antwoorden' geeft op de gestelde vragen. Een antwoord is passend als het de vraag dekt en de rechter na het gegeven antwoord de vraag niet nogmaals, op een andere manier, hoeft te formuleren. Het aantal vragen dat gesteld is door de verdachten blijft in negen van de tien gevallen onder de vijf wat weinig is in verhouding met het aantal vragen dat de kinderrechters hebben gesteld. Zo worden er in de zevende zitting vier vragen gesteld. Dit waren vragen om verduidelijking als: 'Wat betekent immateriële schade?' en 'Gaat dat over mij?'. In de negende zitting worden er vijf vragen gesteld. Dit waren vragen als: 'Weet je wat het was mevrouw?', 'Weet u hoe het is gekomen?' en 'Snapt u?'.

In alle zittingen is minstens één keer door de rechter gevraagd, vaak na afloop van het requisitoir van de officier van Justitie, of de verdachte begrepen heeft wat er gezegd is. Bij negen van de tien zittingen wordt instemmend door de verdachte geantwoord dat ze hebben begrepen wat er gezegd is door de rechtelijke actoren. Alleen tijdens de vierde zitting antwoordt de verdachte niet instemmend en niet ontkennend maar met 'hmmm'. Hierop geeft de kinderrechter uitleg over hetgeen wat daarvoor gezegd is. De rechter controleert daarentegen niet of het werkelijk goed begrepen is door de verdachte. In de eerste tot en met de vijfde en de zevende tot en met de negende zitting worden er allemaal passende antwoorden op de gestelde vragen gegeven. Tijdens de zesde zitting moet de rechter een vraag herhalen omdat er niet passend wordt geantwoord. Bij de tiende zitting worden op drie vragen geen passende antwoorden gegeven. Ook wordt er één keer gezegd door de verdachte dat er begrepen wordt wat een zin betekent maar dat wanneer er uitleg wordt gevraagd er een verkeerde uitleg gegeven wordt.

De rechters stellen tijdens de jeugdstrafzittingen regelmatig vragen en de verdachten hebben daardoor de kans om hun eigen verhaal te doen. Maar twee van de tien verdachten maken hier geen gebruik van, ze beroepen zich hierbij niet op het zwijgrecht maar vertellen zeer weinig. Daarbij hebben vijf van de zes geobserveerde verdachten een actieve houding. Ze zitten rechtop en maken het grootste deel van de tijd oogcontact. Op basis van de bovenstaande resultaten, zou de uitspraak gedaan kunnen worden dat de rol van de jongere niet overwegend passief is zoals opgesteld staat in de verwachting maar overwegend actief. Er wordt echter tijdens de zittingen een minimaal aantal vragen door de verdachten aan de rechtelijke actoren gesteld. Dit zou zowel kunnen betekenen dat de jongere de zitting goed begrijpt en daarom minder actief vragen stelt als dat de jongere de zitting passief bijwoont en daarom geen 'zin' heeft om vragen te stellen. Maar er is ook een andere verklaring mogelijk. Het zou ook kunnen betekenen dat de jongeren toch wat terughoudend zijn in het stellen van vragen, omdat ze niet goed weten of dat op het moment wel mag. In acht van de tien zittingen wordt op alle vragen adequaat geantwoord en in negen van de tien zittingen wordt er instemmend geantwoord op de vraag of alles begrepen wordt. Hieruit zou men kunnen afleiden dat de jongere voldoende begrip heeft om de zitting te kunnen volgen. Dit zou dan in tegenspraak zijn met het onderzoek van Weijers en Hokwerda (2003) die aangeven dat zowel de jongeren als de ouders vaak niet snappen wat er tijdens de jeugdstrafzitting tegen hen gezegd wordt. Wat vooral lijkt te komen doordat het jargon dat gebruikt wordt tijdens de jeugdstrafzitting lang niet altijd begrepen wordt door de verdachte en zijn of haar ouders (Schuytplot, 1999). Er zijn echter ook andere verklaringen voor de resultaten van dit onderzoek mogelijk. Acht van de tien verdachten in dit onderzoek zijn geen *first offenders*. Deze verdachten zijn dus al eerder in aanraking gekomen met justitie en hebben daardoor waarschijnlijk al meer (voor)kennis over het verloop van de zitting en het jargon dat gebruikt wordt. Dit kan een verklaring bieden voor de bovenstaande resultaten. Daarbij is het mogelijk dat de jongeren sociaal wenselijke antwoorden geven en niet willen toegeven dat ze het niet begrijpen. Ook zou het kunnen zijn dat de jongere het denkt te weten terwijl dit niet het geval is. Als laatste is het goed te noemen dat de rechtelijke actoren af hebben geweten van het onderzoek. De vragen kunnen wat meer zijn afgestemd op het niveau van de jongere om aan de onderzoekers te laten zien dat de communicatie goed verloopt tijdens de zitting. Deze alternatieve verklaring kan ook gelden voor de andere drie deelvragen.

De rol van ouders en hun begrip tijdens de jeugdstrafzitting

Om de vraag 'Welke rol spelen de ouders van de verdachte tijdens een jeugdstrafzitting en in hoeverre heeft jargon gebruik invloed op het begrip van ouders tijdens de zitting?' te onderzoeken zijn ter observatie, door twee onderzoekers, elf zittingen in enkelvoudige kamers bijgewoond in de Rechtbank van Breda (zowel de behandeling van zaken als het bespreken van bezwaarschriften). Voor een overzicht van deze zittingen, zie bijlage 2.

De algemene gang van zaken is dat nadat de jongere, eventuele medeverdachten, getuigen of deskundigen aan het woord zijn geweest de ouders zelf aan het woord komen. Dit omdat het erg van belang is dat ouders begrijpen wat er van hun kind en van henzelf verwacht wordt (Hakkert, 1999; Arthur, 2005). En omdat ouders meer kennis over hun kind hebben dan wie dan ook (Garfinkel & Nelson, 2004). Kinderrechter 1 heeft tijdens zitting 1 t/m 4 de hierboven beschreven procedure gevolgd (gewone zittingen). Tijdens zitting 1 wordt vader aangesproken op zijn verantwoordelijkheid als ouder. Ook wordt vader gevraagd naar het contact tussen de ouders van de jongere en de school. Vader maakt gebruik van de mogelijkheid om zijn verhaal te doen. Daarnaast worden er adequate antwoorden op de vragen die hem gesteld worden gegeven, waaruit opgemaakt kan worden dat vader de vragen van de kinderrechter heeft begrepen. Vader is 2;9 minuten (respectievelijk minuten;seconden) van de 30;18 minuten aan het woord geweest wat neerkomt op een aandeel van 7.12% van de gehele zitting. Tijdens zitting 2 wordt de aanwezige moeder ook betrokken door kinderrechter 1. Bij dit delict maakt de jongere gebruik van zijn zwijgrecht. De jongere moet voorkomen voor diefstal en omdat hij niet heeft voldaan aan de leerplichtwet. Hierbij wordt moeder een aantal vragen gesteld als: 'Hoe probeert u hem naar school te krijgen?' Op alle vragen geeft moeder adequaat antwoord, waaruit kan worden vernomen dat moeder de vragen heeft begrepen. Moeder is 2;19 minuten van de 53;20 minuten aan het woord geweest wat neerkomt op een aandeel van 4.34% van de gehele zitting. Ook bij zitting 3 is alleen moeder aanwezig. Moeder wordt tijdens de zitting regelmatig betrokken door de vragen die gesteld worden. Voorbeelden zijn: 'Mevrouw, hoe houdt u het spijbelgedrag van uw kind in de gaten?' en 'Wat doet u eraan om hem 's morgens wel op tijd naar school te krijgen?' Hierbij geeft moeder steeds adequate antwoorden. Moeder is in deze zitting 1;44 minuten van de 43;3 minuten aan het woord geweest wat neerkomt op een aandeel van 4.03% van de gehele zitting. Tijdens zitting 4 zijn beide ouders aanwezig. Deze jongere moest voorkomen voor het mishandelen van een leeftijdgenoot. Zowel vader als moeder worden gevraagd om verduidelijking over de irritatie tussen hen en hun zoon. Vader en moeder geven hier adequate antwoorden op. Verder is beide ouders gevraagd of ze nog wat wilde inbrengen. Moeder en vader zijn beiden eenmaal aan het woord geweest; respectievelijk 0;32 minuten en 0;54 minuten van de 40;20 minuten, wat

neerkomt op een aandeel van 1.32% (moeder) en 2.23% (vader). Het aandeel van de ouders tezamen is 3.55% van de gehele zitting. Tijdens zitting 5 (bezwaarschrift) is het naast kinderrechter 2 ook OvJ 2 die vragen stelt aan de vader om de situatie van de jongere te verhelderen. Wanneer kinderrechter 2 aan het woord komt vraagt vader of hij wat mag inbrengen. Hierbij komt naar voren dat vader iets probeert in te brengen wat tot verdediging van zijn kind kan leiden. Op alle vragen die de vader gesteld worden geeft hij adequaat antwoord. Bij de door kinderrechter 2 en OvJ 2 geleide zittingen 6 t/m 11 (bezwaarschriften, alleen zitting 7 is een gewone zitting) zijn geen ouders aanwezig geweest. De reden hiervan kan liggen in het feit dat ouders van een meerderjarige jongere niet meer uitgenodigd worden tot het bijwonen van de zitting (De Jonge, 1999). De enige minderjarige tijdens zitting 6 t/m 11 is 15 jaar (zitting 7). Daarbij is de gezinsvoogd aanwezig geweest, omdat de ouders ontheven zijn uit de ouderlijke macht.

Tijdens zitting 2, 3 en 5 liggen de percentages die het aandeel van de ouders tijdens de zitting aangegeven dicht bij elkaar. Tijdens zitting 1 ligt het percentage een stuk hoger dan de andere zittingen. Alleen tijdens zitting 4 zijn de ouders afwachtend. Hun aandeel samen is namelijk net zoveel als bij de ouders die alleen met hun kind mee komen. Dit kan te maken hebben met het feit dat de ouders gescheiden zijn en dat er wellicht onderlinge spanning is over wie het woord mag/kan voeren, maar dit kan niet met zekerheid worden gesteld. Over het algemeen kan over de zittingen waarbij ouders aanwezig zijn, worden gezegd dat ouders coöperatief zijn. Omdat de ouders in dit onderzoek niet zijn gevraagd naar hun ervaring van de jeugdstrafzitting, kan niet worden gezegd of zij alles hebben begrepen. Het is niet duidelijk of de ouders nog met vage en onjuiste voorstellingen zitten omtrent de betekenis van de genomen maatregel. Wel kan worden gesteld dat ouders de vragen begrijpen die hen worden gesteld omdat alle ouders adequate antwoorden geven. Deze resultaten komen niet overeen met de uitkomsten van onderzoek van Weijers en Hokwerda (2003) waaruit is gebleken dat ouders vaak niet begrijpen wat er tijdens de jeugdstrafzitting tegen hen gezegd wordt. Belangrijk is het om te vermelden dat geen van deze jongeren een *first offender* is. Hierdoor kan het zijn dat ouders vaker zittingen hebben bijgewoond en hiermee de gang van zaken en het taalgebruik beter begrijpen.

Verskil in cultuur tijdens de jeugdstrafzitting

Om de vraag 'In hoeverre komt het verschil tussen de professionele cultuur en de cultuur van de jongere en zijn of haar ouders tot uiting tijdens de jeugdstrafzitting?' te onderzoeken zijn tien jeugdstrafzittingen geobserveerd, voorgezeten door vier verschillende rechters, waar van vier geobserveerd zijn aan de hand van video-opnames uit 2007 en de overige zes in de Rechtbank van Alkmaar.

Het begrip cultuur wordt opgedeeld in drie verschillende aspecten; het taalgebruik, de houding en tot slot de kleding van de betrokkenen.

Naar aanleiding van de resultaten uit de observaties blijkt dat er overeenkomstig met de resultaten van Oude Breuil en Post (2002) een verschil in cultuur is tussen de professionele betrokkenen en de niet professionele betrokkenen. Het taalgebruik tussen de professionele en de niet professionele betrokkenen is als verschillend geobserveerd. Dit is gebleken aan de hand van het verschil in formulering naast het gebruik van jargon door de professionele betrokkenen. De professionele betrokkenen noemen termen als 'moralistisch' en 'referentiekader', terwijl de jongeren termen gebruiken als 'snap u?'.

Daarnaast dragen de professionele betrokkenen andere kleding. Ook de plaatsing van de betrokkenen in de rechtszaal geeft een verschil in verhouding tussen de professioneel betrokkenen weer; de professioneel betrokkenen zitten naast elkaar en samen tegenover de jongere en zijn of haar ouders. Deze plaatsing zegt echter weinig over de houding van de betrokkenen zelf. Zowel de professionele als de niet professionele betrokkenen lijken over het algemeen een houding vol aandacht te hebben.

Wat betreft de mate van onbegrip komt in de observaties naar voren dat de kinderrechter veel verduidelijking geeft van de inhoud en dat deze eveneens veel om bevestiging vraagt of de inhoud begrepen is of niet. Over het algemeen wordt er verstaanbaar in een gemiddeld tempo met de niet professionele betrokkenen gesproken. Daarnaast verduidelijkt de kinderrechter wanneer deze denkt dat de bevestiging van de jongere niet klopt. Ook blijkt uit de adequate antwoorden van de niet professionele betrokkenen dat hetgeen besproken wordt, goed begrepen wordt. Uit geen van de observaties blijkt dat er geen begrip van de jongere en zijn of haar ouders is. Dit in tegenstelling tot wat Oude Breuil en Post (2002) menen, namelijk dat het verschil in cultuur zal leiden tot onbegrip, het niet begrijpen van het taalgebruik, van de jongere en zijn ouders tijdens de jeugdstrafzitting.

Conclusie

Dit onderzoek naar de mate van invloed van jargongebruik op de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting is uitgevoerd met behulp van 21 verschillende observaties van jeugdstrafzittingen, in de Rechtbank van Alkmaar en Breda, inclusief de acht bekeken video-opnames. Aan de hand van de resultaten van vier verschillende deelvragen is gepoogd een antwoord te formuleren op de vraagstelling van dit onderzoek, *'In hoeverre heeft het gebruik van jargon invloed op de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting?'*.

Naar aanleiding van de resultaten van de eerste deelvraag van dit onderzoek kan, zoals in overeenstemming met de literatuur verwacht is (Eggermont, 1998; Weijers, 2004; Weijers & Hokwerda, 2003), geconcludeerd worden dat in de rechtbank van Breda

regelmatig jargon gebruikt wordt door de kinderrechter, de officier van justitie en de advocaat van de jeugdige verdachte. De observaties laten zien dat de kinderrechter het meeste jargon gebruikt.

In welke mate het jargongebruik door professionele betrokkenen invloed heeft op de jongere en zijn of haar ouders/verzorgers, zal moeten blijken uit nader onderzoek, wat uitgevoerd is met behulp van de overige drie deelvragen binnen de hoofdvraag. Om de tweede deelvraag te onderzoeken is de jongere tijdens de jeugdstrafzitting geobserveerd om te kijken naar de invloed van jargongebruik op zijn of haar begrip. Door de beide onderzoekers is op basis van de resultaten de conclusie getrokken dat de jongere niet overwegend passief, zoals de verwachting stelde, maar overwegend actief bij de zitting betrokken is. Over het tweede deel van de verwachting dat het jargon, gebruikt tijdens de zitting, niet geheel wordt begrepen door de jongere en dat er daardoor onvoldoende begrip is om de zitting te kunnen begrijpen, kan alleen gezegd worden dat het erop lijkt dat de jongeren voldoende begrip hebben van de zitting. Er worden adequate antwoorden op de vragen gegeven, de jongeren geven, tegenover de kinderrechter, aan de zitting te kunnen volgen en er worden weinig vragen door de jongeren aan de professionele betrokkenen gesteld. Hieruit kan opgemaakt worden dat de verdachten begrijpen wat er gezegd wordt. Toch kan er, omdat er binnen een andere onderzoeksvraag het jargongebruik is onderzocht dat gebruikt wordt door de professionele betrokkenen, niet worden gesteld dat de jongeren de zitting hebben begrepen omdat er geen of weinig jargon is gebruikt of omdat het jargon goed is uitgelegd tijdens de zittingen waarin het begrip van de jongere is onderzocht (dit zijn niet dezelfde zittingen als waarin het jargongebruik is onderzocht).

Bij de derde deelvraag is onderzocht welke rol de ouders van de verdachte spelen tijdens de jeugdstrafzitting en in hoeverre het jargongebruik invloed heeft op hun begrip. Er is verwacht dat de rol van de ouders tijdens de jeugdstrafzitting overwegend passief is. Door de onderzoekers die in Breda geobserveerd hebben, kan echter de conclusie worden getrokken dat wanneer ouders daadwerkelijk betrokken worden bij de zitting zij niet passief zijn, maar juist coöperatief. Zij hebben zoveel mogelijk ingebracht wat tot verdediging van hun kind kan leiden. Daarnaast is verwacht dat het jargongebruik tijdens de jeugdstrafzitting niet geheel door de ouders begrepen wordt, waardoor het begrip van de ouders tijdens de jeugdstrafzitting onvoldoende is om de gehele zitting te kunnen begrijpen. Er kan worden gezegd dat ouders adequate antwoorden geven op de vragen die hen gesteld worden. Hier kan net als bij de vorige deelvraag niet uit worden opgemaakt dat ouders de zitting hebben begrepen omdat er weinig jargon door de professionele betrokkenen tijdens deze zittingen is gebruikt. De verdachten en hun ouders zouden hierover ondervraagd moeten worden om het verband aan te kunnen

tonen tussen het jargon gebruik tijdens de zitting en het begrip van de jongere tijdens de zitting. De onderzoeksvragen kunnen maar gedeeltelijk beantwoord worden. Het begrip van jargon dat de jongeren en hun ouders hebben zal in verder onderzoek nader moeten worden bekeken en onderzocht.

Er kan echter gesteld worden dat tot dusver zowel de resultaten van de tweede als van de derde deelvraag niet in overeenstemming zijn met het onderzoek van Schuytvlot (1999). In dit onderzoek wordt gesteld dat het jargon lang niet altijd begrepen wordt door de verdachte en zijn of haar ouders, waardoor de zitting door deze personen niet meer goed te volgen is. Ook het mogelijke gevolg hiervan, een passieve houding van zowel de ouders van de verdachte als de verdachte zelf, onderzocht door Clark (2001), wordt niet ondersteunt door de resultaten van dit onderzoek. Mogelijke verklaringen voor deze verschillen kunnen zijn dat acht van de tien verdachten in het onderzoek naar het begrip van de jeugdige verdachte geen *first offenders* zijn. En in het onderzoek naar de ouders van de verdachten, was geen van de verdachten een *first offender*. Zowel de verdachten als de ouders van de verdachten zijn al eerder in aanraking gekomen met justitie en hebben daardoor waarschijnlijk al meer (voor)kennis over het verloop van de zitting en het jargon dat gebruikt wordt. Dit kan een verklaring bieden voor de bovenstaande resultaten. Daarbij is het mogelijk dat de jongeren en hun ouders, sociaal wenselijke antwoorden geven. Als laatste is het goed te noemen dat de professionele betrokkenen af hebben geweten van het onderzoek. De vragen kunnen wat meer zijn afgestemd op het niveau van de jongere om aan de onderzoekers te laten zien dat de communicatie goed verloopt tijdens de zitting.

Tot slot blijkt dat, naar aanleiding van de resultaten uit de observaties, er inderdaad een verschil in cultuur is tussen de professionele betrokkenen en de niet professionele betrokkenen, zoals de verwachting van de laatste deelvraag stelde. Het taalgebruik tussen de professionele en de niet professionele betrokkenen is als verschillend geobserveerd. Daarnaast dragen de professionele betrokkenen andere kleding. Zowel de professionele als de niet professionele betrokkenen lijken over het algemeen een aandachtige houding te hebben.

Aan de hand van de geobserveerde jeugdstrafzittingen kan echter niet gezegd worden dat de bovengenoemde verschillen in cultuur leiden tot onbegrip van de jongere en zijn of haar ouders. Uit de observaties blijkt dat de kinderrechters veel verduidelijking geven en dat deze eveneens veel om bevestiging vragen of de inhoud begrepen is of niet. Over het algemeen wordt er verstaanbaar in een gemiddeld tempo met de niet professionele betrokkenen gesproken. Daarnaast verduidelijkt de kinderrechter zelfs wanneer deze denkt dat de bevestiging van de jongere niet klopt. Dit is niet overeenkomstig met wat uit onderzoek van Weijers (2004) en Weijers en Hokwerda

(2003) naar voren komt. Daaruit blijkt dat in Nederland weinig uitleg wordt gegeven van termen en afkortingen tijdens de jeugdstrafzittingen. Een verklaring zou ook hier kunnen zijn dat de rechtelijke actoren beter op hun manier van communiceren hebben gelet omdat er onderzoekers tijdens de zitting aanwezig waren. Uit de adequate antwoorden van de niet professionele betrokkenen blijkt ook dat hetgeen dat besproken wordt, goed begrepen wordt. Uit geen van de observaties blijkt, in tegenstelling tot de verwachting, dat er geen begrip van de jeugdige verdachte en zijn of haar ouders is.

Terugkomend op de hoofdvraag: *'In hoeverre heeft het gebruik van jargon invloed op de communicatie tijdens de jeugdstrafzitting?'*, kan gedeeltelijk geconcludeerd worden dat uit dit onderzoek blijkt dat het gebruik van jargon tijdens de jeugdstrafzitting, weinig invloed heeft op de communicatie. Ondanks het regelmatig gebruik van jargon door de rechterlijke actoren kan niet gesteld worden dat dit leidt tot onbegrip van zowel de jongere als zijn of haar ouders. Eveneens geldt dit voor het aanwezige verschil in cultuur tussen de genoemde betrokkenen. Echter, om een volledig antwoord te kunnen vormen op de hoofdvraag zal meer onderzoek gedaan moeten worden.

Discussie

Zoals in de conclusie al is genoemd, is er voor de beantwoording van de hoofdvraag meer onderzoek nodig. Uit observaties alleen kan niet worden opgemaakt hoe de communicatie tussen de betrokkenen tijdens de jeugdstrafzitting ervaren wordt, aangezien dit vanuit de beleving van de betrokkenen bevestigd moet worden. Bovendien heeft dit onderzoek plaats gevonden aan de hand van observaties in een gering aantal rechtbanken, de resultaten zijn daarom niet generaliseerbaar. Daarnaast is het jargongebruik sterk verschillend per rechter en officier van justitie waardoor herhaling van dit onderzoek moeilijk blijft, ook wanneer er meer rechtbanken bij het onderzoek betrokken zijn. In toekomstig onderzoek naar het jargongebruik in jeugdstrafzittingen zou de methode een grotere variatie moeten hebben. Op die manier zou er sprake moeten zijn van data triangulatie waardoor er kritisch gekeken kan worden naar de data, die op verschillende wijze verzameld wordt. Observatie alleen blijkt niet toereikend genoeg en zo kan er geen volledig antwoord gegeven worden op de hoofdvraag. Statistische analyses zijn noodzakelijk om de 'ruis' uit de resultaten van het onderzoek te halen. Dit zou kunnen gebeuren op basis van vragenlijsten over het begrip tijdens de zitting en de invloed van het jargongebruik hierop, die door de jongere en zijn of haar ouders na de jeugdstrafzitting worden ingevuld. De onderzoeksgroep zou hierbij groter moeten zijn dan bij het huidige onderzoek het geval is, om de resultaten generaliseerbaar en bruikbaar te maken. Ook berusten de resultaten op observaties van

slechts vier onderzoekers met vier verschillende interpretaties. Hoewel er rekening gehouden is met de interbeoordelaarbetrouwbaarheid en er gebruik is gemaakt van een gestandaardiseerd observatieformulier is de uitkomst toch zeer afhankelijk van de verwachtingen die de onderzoekers hebben. In het onderzoek zijn meerdere subjectieve beoordelingen aan de orde. Zo is de beoordeling gemaakt tussen 'makkelijk' en 'moeilijk' jargon, terwijl dit per individu verschillend is. Wel is hierbij zo goed als mogelijk geprobeerd deze subjectiviteit weg te nemen door met twee observatoren deze verdeling te baseren op observaties, dit vermindert de subjectiviteit van de verdeling. Ook zijn er enkele achtergrondfactoren die van belang zijn in een onderzoek naar de invloed van jargon op het begrip van zowel de jongere als de ouders, die in dit onderzoek niet meegenomen zijn. Er is in dit onderzoek geen informatie voorhanden geweest over de intelligentie van de jongere. Terwijl het begrip van de jongere en zijn of haar ouders/verzorgers afhankelijk is van hun intelligentie niveau (Redlich, Silverman & Steiner, 2003). Ook de nationaliteit van de jongere en zijn of haar ouders is niet meegenomen in de uiteindelijke beoordeling van de resultaten. Deze twee achtergrondfactoren kunnen wel een belangrijke invloed hebben gehad op de uiteindelijk resultaten van het onderzoek vanwege mogelijk onbegrip van het jargon door taalbarrières.

Een tegenvaller voor ons als onderzoekers is geweest dat we niet gelijk bij een rechtbank terecht konden om onderzoek te doen. Dit heeft tot gevolg gehad, dat we niet de hoeveelheid zittingen hebben kunnen bijwonen die naar onze mening minimaal noodzakelijk waren om goede resultaten neer te zetten. Er moest daarnaast, omdat er pas later in het onderzoeksproces zittingen bijgewoond konden worden, veel op het laatste moment gebeuren. Als onderzoekers samen is er besloten er het beste van te maken en hard te werken, wat uiteindelijk onder andere heeft geleid tot een beter inzicht in het aanpakken van een onderzoek.

Als laatste is het van belang te benoemen dat de professionele betrokkenen er rekening mee moeten houden dat zowel de verdachte als hun ouders, sociaal wenselijke antwoorden geven. Er kan 'ja' worden geantwoord op de vraag of alles begrepen is, maar dit zou gecontroleerd moeten worden door de kinderrechter door bijvoorbeeld uitleg te vragen over een bepaald begrip en een samenvatting van wat zojuist besproken is te vragen aan de jongere. Daarnaast moeten de professionele betrokkenen scholing blijven krijgen op het gebied van communicatie naar de jongere en zijn of haar ouders toe, dit om een goede en begrijpelijke communicatie tijdens de jeugdstrafzitting in stand te houden.

Literatuurlijst

- Archard, D. & Skivenes, M. (2009). Hearing the child. *Child and Family Social Work, 14*, 391-399.
- Arthur, R. (2005). Punishing parents for the crimes of their children. *The Howard Journal, 3*, 233-253.
- Bac, J.R. (1998). *De Kinderrechter in strafzaken, evolutie en evaluatie*. Deventer: Gouda Quint.
- Bakker, M. (2009). De autoritatieve kinderrechter: effecten op jeugdige delinquenten. Afstudeerscriptie Orthopedagogiek, Universiteit Utrecht.
- Bjerk, D. (2007). Measuring the relationship between youth criminal participation and household economic resources. *Journal of Quantitative Criminology 23*, 23-39.
- Bryan-Hancock, C., & Casey, S. (2009). Psychological Maturity of At-Risk Juveniles, Young Adults and Adults: Implications for the Justice System. *Psychiatry, Psychology and Law, 17*, 57-69.
- Clark, M. D. (2001). Influencing Positive Behavior Change: Increasing the Therapeutic Approach of Juvenile Courts. *Federal Probation, 65*, 18-27.
- Cooper, D. K. (1997). Juveniles' Understanding of Trial-Related Information: Are They Competent Defendants? *Behavioral Sciences and the Law, 15*, 167-180.
- Crawford, E., & Bull, R. (2006). Teenagers' difficulties with key words regarding the criminal court process. *Psychology Crime & Law, 12*, 653-667.
- Déković, M., & Prinzie, P. (2008). De rol van het gezin in de ontwikkeling van antisociaal gedrag. In I. Weijers & C. Eliaerts (Eds.), *Jeugdcriminologie* (pp. 143-161). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Drie, D. van, & Weijers. I. (2010). Wat doet jonge veelpleger stoppen met criminaliteit? *Proces, 89 (1)*, 1-9.
- Driver, C., & Brank, E. M. (2009). Juveniles' Knowledge of the Court Process: Results from Instruction from an Electronic Source. *Behavioral Sciences and the Law, 27*, 627-642.
- Eggermont, M. (1998). *Beter dan zitten: jongeren over taakstraffen*. Utrecht: SWP
- Emster, F. W. H. van den (2008). Reactie op wetsvoorstel versterking positie slachtoffer en verplichte aanwezigheid ouders. *Raad voor de Rechtspraak*, 1-8.
- Fergusson, D., Swain-Campbell, N. & Horwood, J. (2004). How does childhood economic disadvantage lead to crime? *Journal of Child Psychology and Psychiatry, 45*, 56-66.
- Garfinkel, L. F., & Nelson, R. (2004). Promoting better interaction between juvenile court, schools and parents. *Reclaiming Children and Youth, 13 (1)*, 26-28.

- Goldson, B. (1997). Children, Crime, Policy and Practice: Neither Welfare nor Justice. *Children & Society, 11*, 77-88.
- Haas, H., Farrington, D. P., Killias, M. & Sattar, G. (2004). The impact of different family configurations on delinquency. *British Journal of Criminology, 44*, 520-32.
- Hakkert, A. (1999). *Ouders en reacties op jeugdcriminaliteit. Een verkenning van de mogelijkheden en beperkingen van de ouderlijke betrokkenheid*. Den Haag: Sdu.
- Hokwerda, Y. M. (2001). *Jeugdstrafzittingen, een leerzame ervaring? Een oriënterend onderzoek naar het opvoedkundige element in de praktijk van jeugdstrafzittingen in Nederland en Engeland*. Utrecht: Universiteit Utrecht (Unpublished).
- Jonge, G. de (1999). De verantwoordelijkheid van ouders in het Nederlandse jeugdstrafrecht. *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, 11*, 224-232.
- Jonge, G. de. (2008a). De verdediging van jongeren. In I. Weijers, & F. Imkamp (Eds.), *Jeugdstrafrecht in internationaal perspectief* (pp. 149-160). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Jonge, G. de. (2008b). Jeugdsancties. In I. Weijers, & F. Imkamp (Eds.), *Jeugdstrafrecht in internationaal perspectief* (pp. 173-203). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Jonge, G. de, & Linden, A. P. van der (2007). *Jeugd en strafrecht*. Deventer: Kluwer.
- Jonge, G. de, & Weijers, I. (2008). De rol van de ouders in de jeugdstrafrechtspleging. In I. Weijers & F. Imkamp (Eds.), *Jeugdstrafrecht in internationaal perspectief* (pp. 283-295). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Juby, H. & Farrington, D. P. (2001). Disentangling the link between disrupted families and delinquency: Sociodemography, ethnicity and risk behaviours. *British Journal of Criminology, 41*, 22-40.
- Kampijon, M. (2008). De jeugdstrafrechtketen. In I. Weijers (Eds.), *Justitiële interventies voor jeugdige daders en risicjongeren* (pp. 19-29). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Kemp, R. A. T. de, Scholte, R. H. J., Overbeek, G. & Engels, R. C. M. E. (2004). Opvoeding, delinquente vrienden en delinquent gedrag van jongeren. *Pedagogiek, 24(3)*, 262-278.
- Lawson, S. (1980). The jargon of the professions – book review. *American Speech, 55*, 220-223.
- Linden, A. P. van der. (2001). Verdwijnt de gespecialiseerde kinderrechter uit Nederland? *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, 2*, 30-37.
- Linden, A. P. van der, Siethoff, F. G. A. ten, & Zeijlstra-Rijpstra, A. E. I. J. (1999). *Jeugd en recht*. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.

- Malsch, M. & Nijboer, J. F. (2005). *De zichtbaarheid van het recht: openbaarheid in de strafrechtspleging*. Deventer: Kluwer.
- Oude Breuil, B.C.M. & M.G.J. Post (2002). De praktijk van openbaarheid, of waarom cricket zo moeilijk te begrijpen is. In A. Beijer e.a. (Eds.), *Openbare strafrechtspleging*. Deventer: Kluwer.
- Rakt, M. van de, Nieuwbeerta, P., & Graaf, N. D. de (2006). Zo vader, zo zoon? De intergenerationele overdracht van crimineel gedrag. *Tijdschrift voor Criminologie*, 48 (4), 345-360.
- Redding, R. E., Woolard, J. L., & Reppucci, N. D. (1996). Theoretical and methodological issues in studying children's capacities in legal contexts. *Law and Human Behavior*, 20, 219-228.
- Redlich, A. D., Silverman, M., & Steiner, H. (2003). Pre-Adjudicative and Adjudicative Competence in Juveniles and Young Adults. *Behavioral Sciences and the Law*, 21, 393-410.
- Rijkema, P. P. (2003). Conflictbeslechting – rituelen en praktijken. In P. P. Rijkema (red.), *Grondslagen van het recht. Achtergronden* (pp. 227-253). Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Robson, C. (2002). *Real world research*. Malden: Blackwell publishing.
- Santrock, J. W. (2005). *Adolescence*. New York: McGraw-Hill.
- Schuytplot, A. (1999). Ouders en kinderen in de rechtszaal: Begrip en onbegrip van juridische procedures. *Nederlands Tijdschrift voor Opvoeding, Vorming en Onderwijs*, 15, 225-238.
- Skarðhamar, T. (2009). Family Dissolution and Children's Criminal Careers. *European Journal of Criminology*, 6 (3), 203-223.
- Smith, T. F. (1985). Law talk: Juveniles' understanding of legal language. *Journal of Criminal Justice*, 13, 339-353.
- Stams, G. J., Brugman, D., Deković, M., van Rosmalen, L., van der Laan, P. & Gibbs, J. C. (2006). The Moral Judgment of Juvenile Delinquents: A Meta-Analysis. *J Abnormal Child Psychology*, 34, 697-713.
- Strijker, J. & Rink, J. E. (2003). Een cross-nationale studie naar de houding van jongeren ten opzichte van sociale grenzen. *Pedagogiek*, 23(4), 291-302.
- Tittle, C. R. & Ward, D. A. (1994). IQ and delinquency: A test of two competing explanations. *Journal of Quantitative Criminology*, 10 (3), 189-212.
- Varma, K. N. (2007). Parental involvement in Youth Court. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 49(2), 231-260.
- Verberk, S., & Fuhler, K. (2006). De positionering van de jeugdrechter. *Raad voor de Rechtspraak*.

- Vermeij, L. (2002). De sociale betekenis van straattaal Interetnisch taalgebruik onder scholieren in Nederland. *Pedagogiek*, 22(3), 260-273.
- Weerman, F. M. (2001). Controlebenaderingen. In E. Lissenberg, S. van Ruller & R. van Swaaningen (Eds.), *Tegen de regels IV* (pp. 135-152). Nijmegen: Ars Aequi Libri.
- Weijers, I., & Hokwerda, Y. M. (2003). Patterns and Possibilities for Pedagogical Communication in Juvenile Courts: England and Wales and The Netherlands. In F. Dünkel & K. Drenkhahn (Eds.), *Youth Violence: New Patterns and Local Responses* (pp. 679-690). Greifswald: Ernst-Moritz-Arndt-Universität.
- Weijers, I. (2004). Requirements for communication in the courtroom: A comparative perspective on the youth court in England/Wales and the Netherlands, youth justice. *The Journal of the National Association for Youth Justice*, 4, 22-31.
- Weijers, I. (2008). De pedagogische opgaven van de jeugdstrafzitting. In I. Weijers & F. Imkamp (Eds.), *Jeugdstrafrecht in internationaal perspectief* (pp. 315-323). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.

**Bijlage 1: Informatie jeugdstrafzittingen, observatie jeugdige verdachte
(Rechtbank Alkmaar)**

	<i>Leeftijd jeugdige verdachte</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>First offender</i>	<i>Uitgevoerd door</i>
<i>Zitting 1 Gekeken op: 27-04- 2010</i>	Onbekend (j)*	Slachtoffer, getuige En raadsman	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 2 Gekeken op: 27-04- 2010</i>	22 jaar (j)	Raadsman	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 3 Gekeken op: 27-04- 2010</i>	17 jaar (j)	Vader en moeder, raadsman en jeugdreclassering	Nee	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 4 Gekeken op: 27-04- 2010</i>	17 jaar (j)	Vader, raadsman en jeugdreclassering	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 5 29-04-2010</i>	18 jaar (j)	Moeder, raadsman en Jeugdreclassering	Nee	Kinderrechter 3 en OvJ 3
<i>Zitting 6 29-04-2010</i>	17 jaar (j)	Vader en moeder, raadsman en gezinsvoogd	Nee	Kinderrechter 3 en OvJ 3
<i>Zitting 7 29-04-2010</i>	18 jaar (m)	Raadsman	Nee	Kinderrechter 3 en OvJ 3
<i>Zitting 8 29-04-2010</i>	17 jaar (j)	Moeder en Raadsman	Ja	Kinderrechter 3 en OvJ 3
<i>Zitting 9 29-04-2010</i>	17 jaar (m)	Vader en Raadsman	Nee	Kinderrechter 3 en OvJ 3
<i>Zitting 10 29-04-2010</i>	17 jaar (j)	Moeder, raadsman en jeugdreclassering	Ja	Kinderrechter 4 en OvJ 4

* j = jongen; m = meisje

Bijlage 2: Informatie jeugdstrafzittingen, observatie ouders (Rechtbank Breda)

	<i>Leeftijd jeugdige verdachte</i>	<i>Aanwezig (naast jeugdige verdachte)</i>	<i>First offender</i>	<i>Uitgevoerd door</i>
<i>Zitting 1</i> <i>27-04-2010</i>	17 jaar (j)*	Vader en raadsman	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 2</i> <i>27-04-2010</i>	16 jaar (j)	Moeder, raadsman jeugdreclasseerder en leerplicht- ambtenaar	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 3</i> <i>27-04-2010</i>	17 jaar (j)	Moeder en raadsman	Nee	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 4</i> <i>27-04-2010</i>	17 jaar (j)	Vader, moeder, raadsman en jeugdreclasseerder	Ja	Kinderrechter 1 en OvJ 1
<i>Zitting 5</i> <i>29-04-2010</i>	17 jaar (j)	Vader, raadsman en Jeugdzorg	Onbekend (bezwaarschrift)**	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 6</i> <i>29-04-2010</i>	18 jaar (m)	Echtgenoot en raadsman	Onbekend (bezwaarschrift)	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 7</i> <i>29-04-2010</i>	15 jaar (j)	Gezinsvoogd (ouders ontheven uit de ouderlijke macht), raadsman en leerplichtambtenaar	Nee	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 8</i> <i>29-04-2010</i>	18 jaar (j)	Raadsman	Onbekend (bezwaarschrift)	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 9</i> <i>29-04-2010</i>	18 jaar (m)	Raadsman	Onbekend (bezwaarschrift)	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 10</i> <i>29-04-2010</i>	Onbekend (j)	Raadsman	Onbekend (bezwaarschrift)	Kinderrechter 2 en OvJ 2
<i>Zitting 11</i> <i>29-04-2010</i>	19 jaar (j)	Broer (21 jaar) en raadsman	Onbekend (bezwaarschrift)	Kinderrechter 2 en OvJ 2

* j = jongen; m = meisje

** Bezwaarschriften werden besproken omdat ze niet hebben voldaan aan de eerder opgelegde taakstraf. Er werd niet besproken of er eerder delicten zijn gepleegd dan het delict waarvoor zij de taakstraf moesten uitvoeren.

Bijlage 3: Observatieformulier jargongebruik en ouders

Observatielijst Jeugdstrafrechtstelsysteem		No.:1
Algemeen (observatie jargongebruik en ouders)		
Naam Observator: Anke van der Linden Yousra Rayhi		Naam Rechter(s):
Start: 9.00uur	Eind:9.30uur	Naam Officier van Justitie:
Jeugdstrafrecht /volwassenenstrafrecht		
Bijzonderheden (ruis): /		Processuele voorschriften
		Cautie: JA / NEE - Uitleg door rechter: JA / NEE (soms) - Maakt de verdachte gebruik van zwijgrecht: JA / NEE
Beschrijving setting (plattegrond) Rb: Officier, kinderrechter, griffier tegenover vader, jeugdige, advocaat. (Raadonderzoeker achter de vader, jeugdige en advocaat en de onderzoekers schuin naast de officier en vader)		Uiting onschuldpresumptie: JA / NEE Schending van pressieverbod: Weinig 1 2 3 4 5 Veel
Gegevens jeugdige verdachte		
Leeftijd: 17 jaar	Geslacht: M / V	Etniciteit: Onbekend
Ontkennende verdachte: JA / NEE / GEDEELTELIJK		First Offender: JA / NEE / ONBEKEND
Soort zitting: jeugdstrafzitting		Voorarrest: JA / NEE Onbekend
Delictsomschrijving: - <i>Diefstal</i> : Scooter meegenomen, waar nog de sleutel in zat. - <i>Joyriding</i> : Rondje gereden samen met neefje, vervolgens betrapt door politie.		Eis (of aanbod): 60 uur werkstraf waarvan 20 voorwaardelijk met proeftijd van twee jaar en begeleiding van de jeugdreclassering.
- Is het strafbaar feit bewezen verklaard: JA / NEE		
- Uitspraak / Vervolg: 60 uur werkstraf waarvan 20 voorwaardelijk met een jaar proeftijd.		

Bijzondere voorwaarde: Jeugdreclassering.			
Geeft rechter duidelijk mogelijkheid tot instellen van beroep: JA / NEE			
Aanwezigen			
	Aanwezig	Reden voor afwezigheid	Ouders / Verzorgers:
Rechter 1	Ja		- Vader
Rechter 2	-		- Moeder
Rechter 3	-		- Anders, namelijk:
Griffier	Ja		
Officier van Justitie/ parketsecretaris	Ja		Overige familieleden:
Raadsman	Ja		- Broer
Jeugdige verdachte	Ja		- Zus
Ouders / verzorgers	Vader		- Grootouder(s)
Overige familieleden	-		- Anders, namelijk:
Slachtoffer	-		Deskundigen:
Getuigen	-		- Raadsonderzoeker
Deskundigen	Raadsonderzoeker		- Jeugd reclasserder
Tolk	-		- Maatschappelijk werker
Overigen	-		- Anders, namelijk:
Communicatie			
	Rechter	Officier	Raadsman
Tempo (laag – hoog)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Volume (zacht – hard)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Articulatie (onduidelijk – overdreven)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Intonatie (vriendelijk – streng)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Moeilijkheidsgraad (te makkelijk – te moeilijk)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Gebruik van jargon (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Gebruik van afkortingen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Verduidelijking (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Doorvragen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Opmerkingen:			

Jargongebruik
(kruisje = +uitleg)
(gearceerd is: moeilijk)

	Rechter	Officier	Advocaat		RE	OF	AD
strafzaak				inverzekeringstelling			
griffier				heenzenden			
advocaat				juridisch			
justitie	1			wettig en overtuigend		1	
officier van justitie	7		2	dossier			
gezinsvoogd				jeugd detentie	1		
gedrags- wetenschapper				verzoek van de raadsman			
het OM (of voluit)				aangifte	1		
getuige verklaring				toerekeningsvatbaar			
jeugdreclassering	3	3		(on)voorwaardelijk	5	2	1
ten laste leggen			1	taakstraf	4	2	
Het secundair ten laste gelegde feit				voorwaarden	2	2	
in vereniging	2			uitspraak			
voorlopige hechtenis				proeftijd	2	1	1
strafvordering				hoger beroep	1		
OTS (of voluit)				Werkstraf	2	1	1
PIJ (of voluit)				Taakstraf			
dagvaarding		2		Subsidiair			2
met voorbedachte raden				Vordering tenuitvoerlegging	1		
proces verbaal	2			Vonnis	1		
civielrechtelijk				Parket	1		
strafrechtelijk				RvdK	2	1	

Jargongebruik
(kruisje = +uitleg)
(gearceerd: is moeilijk)

	Rechter	Officier	Advocaat		RE	OF	AD
primair	1		1	CJIP			
Onherroepelijk	1			Taakstrafcoördinator			
Beëdigen				Tools4U			
Leerplichtzaak				Strafbaar feit	1	1	1
Hoge raad				Pedagogisch oogpunt			
Bewijsmiddelen				Verzuim			
Transactie (voorstel)				rapportage			1
Jurisprectie				Rechtbank	1		
Leerplichtambtenaar				Risicofactoren	1		
Initiator				Beschermende factoren	1		
Terechtzitting				Zitting		1	
Afdoen				Pv'tje			
Distantieert				Saldusverweer			
Sepot				Zwijgplicht			
Bezwaarschrift				Tul			
gegrond				Youturn			
ongegrond							
Aanhouden				Rechter: 16 min,31w	1.94	j/pm	
Raadsman	1			Officier: 3.29 min,10w	2.87	j/pm	
Getuigedeskundige				Advocaat: 3.06 min,7w	2.26	j/pm	
Vormvrij				Totaal: 22.35 min,48w	2.13	j/pm	
Voorkomen							
Fricties							
Vrijspraak							
Jeugdige verdachte							
Begrip				Niet	1 2 3 4 5	Veel	

Inbreng	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Houding	Ongeïnteresseerd	1 2 3 4 5	Geïnteresseerd
Spraakzaam	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Reactie op uitspraak	Geen	1 2 3 4 5	Veel
Aantal vragen gesteld aan jongere:	Geen	1 2 3 4 5	Meer:
Aantal vragen gesteld door jongere:	Geen	1 2 3 4 5	Meer:
Opmerkingen: (kleding, taalgebruik)			
Ouders			
Begrip	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Inbreng	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Houding	Ongeïnteresseerd	1 2 3 4 5	Geïnteresseerd
Spraakzaam	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Reactie op uitspraak	Geen	1 2 3 4 5	Veel
Aantal vragen gesteld aan ouders:	Geen	1 2 3 4 5	Meer
Aantal vragen gesteld door ouders:	Geen	1 2 3 4 5	Meer
Opmerkingen: (kleding, taalgebruik)			
Vader zag er netjes uit (hij droeg een grijze capuchontrui) en sprak goed Nederlands.			
Opmerkingen over professionele personen : (kleding, taalgebruik, houding, begrip)			
/			

Bijlage 4: Observatieformulier jeugdige en verschil in cultuur

Observatielijst Jeugdstrafrechtstelsysteem		No.: 5
Algemeen		
Naam Observator: Jedidja de Blois Hanna Laseur		Naam Rechter(s):
Start:	Eind:	Naam Officier van Justitie / Parketsecretaris:
Jeugdstrafrecht		
Bijzonderheden (ruis): geen		Processuele voorschriften
		Cautie: JA - Uitleg door rechter: JA - Maakt de verdachte gebruik van zwijgrecht: NEE
Beschrijving setting (plattegrond) Rb: Voor in de zaal: Van links naar rechts: Officier v. Justitie, Kinderrechter, Griffier Tegenover (midden in de zaal): Jeugdige verdachte, rechts van verdachte zijn advocaat Achter de verdachte in publiek: Van links naar rechts: drie observatoren, jeugdreclasserder, moeder van verdachte		Uiting onschuldpresumptie: JA / NEE Schending van pressieverbod: Weinig 1 2 3 4 5 Veel
Gegevens jeugdige verdachte		
Leeftijd: 18	Geslacht: M	Etniciteit: Nederlands
Ontkennende verdachte: NEE		First Offender: NEE
Soort zitting: strafzitting		Voorarrest: NEE
Delictsomschrijving: De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan het plegen van openlijke geweld. Met een groep jongeren heeft hij stenen met ramen ingegooid.		Eis (of aanbod): Ten uitvoer brengen van de voorwaardelijke straf; 20 uur taakstraf. Daarnaast een taakstraf van 50 uur. Indien hier niet aan wordt voldaan, geldt 25 dagen jeugddetentie als straf.

- Is het strafbaar feit bewezen verklaard: JA
- Uitspraak / Vervolg: Ten uitvoer brengen van de voorwaardelijke straf. Daarnaast een taakstraf van 50 uur. Indien hier niet aan wordt voldaan, geldt 25 dagen jeugddetentie als straf. Strafvordering van 150 euro. Tot slot wordt de proeftijd van twee jaar niet verlengt.
- Geeft rechter duidelijk mogelijkheid tot instellen van beroep: JA

Aanwezigen

	Aanwezig	Reden voor afwezigheid	Ouders / Verzorgers:
Rechter 1	X		Moeder
Rechter 2			
Rechter 3			
Griffier	X		Overige familieleden: - Broer - Zus - Grootouder(s) - Anders, namelijk:
Officier van Justitie/ parketsecretaris	X		
Raadsman	X		
Jeugdige verdachte	X		
Ouders / verzorgers	X		
Overige familieleden			Deskundigen: - Jeugd reclasseerder
Slachtoffer			
Getuigen			
Deskundigen	X		
Tolk			
Overigen			

Communicatie

	Rechter	Officier	Raadsman
Tempo (laag – hoog)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Volume (zacht – hard)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Articulatie (onduidelijk – overdreven)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Intonatie (vriendelijk – streng)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Moeilijkheidsgraad (te makkelijk – te moeilijk)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Gebruik van jargon (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Gebruik van afkortingen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Verduidelijking (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Doorvragen (niet – veel)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Opmerkingen:

De advocaat en de officier van justitie hebben beide geen vragen voor de verdachte.

Jargongebruik (kruisje = +uitleg)

	Rechter	Officier	Advocaat		RE	OF	AD
strafzaak				inverzekeringstelling			
griffier				heenzenden			
advocaat				juridisch			
justitie				wettig en overtuigend			
officier van justitie				dossier			
gezinsvoogd				jeugddetentie			
gedrags- wetenschapper				verzoek van de raadsman			
het OM (of voluit)				aangifte			
getuige verklaring				toerekeningsvatbaar			
jeugdreclassering				(on)voorwaardelijk	X	I	
ten laste leggen				taakstraf	I		
Het secundair ten laste gelegde feit				voorwaarden			I
in vereniging				uitspraak			
voorlopige hechtenis				proeftijd	I	I	
strafvordering	X	I	I	hoger beroep			
OTS (of voluit)				<i>Ten uitvoerlegging</i>	I	I	I
PIJ (of voluit)				<i>Aangifte</i>	I		
dagvaarding				<i>Benadeelde partij</i>	X		

met voorbedachte raden		<i>Belofte</i>	I
proces verbaal	I	<i>Openlijk geweld</i>	X
civielrechtelijk			
strafrechtelijk			
strafbaar feit			
pedagogisch oogpunt			

Jeugdige verdachte

Begrip	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Inbreng	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Houding	Ongeïnteresseerd	1 2 3 4 5	Geïnteresseerd
Spraakzaam	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Reactie op uitspraak	Geen	1 2 3 4 5	Veel
Aantal vragen gesteld aan jongere:	Geen	1 2 3 4 5	Meer: 18
Aantal vragen gesteld door jongere:	Geen	1 2 3 4 5	Meer:
Allemaal begrepen? (vraag gesteld door rechter)	Ja: 5		Nee
Passende antwoorden	Ja: 18		Nee:

Opmerkingen: (kleding, taalgebruik)

De jongere draagt sneakers, een spijkerbroek met daarboven een vest. Het kapsel is kort en in model gehouden door gel.

De jongere gebruikt goed Nederlands taalgebruik. Geen opvallende dingen hieraan op de merken. Als reactie op de uitspraak verteld de jongere: 'ik vind de straf rechtvaardig'.

Ouders

Begrip	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Inbreng	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Houding	Ongeïnteresseerd	1 2 3 4 5	Geïnteresseerd
Spraakzaam	Niet	1 2 3 4 5	Veel
Reactie op uitspraak	Geen	1 2 3 4 5	Veel
Aantal vragen gesteld aan ouders:	Geen	1 2 3 4 5	Meer:

Aantal vragen gesteld door ouders:	Geen	<u>1</u> 2 3 4 5	Meer:
<p>Opmerkingen: (kleding, taalgebruik)</p> <p>De moeder van de verdachte ziet er normaal en goed verzorgd uit. Nette kleding en een verzorgd kapsel. Geen opmerkelijkheden zijn verder te vermelden.</p> <p>Het taalgebruik van de moeder van de verdachte is goed verstaanbaar Nederlands. Moeder kan zich goed uitdrukken. Over de situatie thuis zegt ze: 'Het is moeilijk om (naam van verdachte) zo te zien, maar de laatste tijd werkt hij er echt hard aan.'</p> <p>Verder geen opmerkingen over kleding/taalgebruik van de moeder van de verdachte.</p>			
<p>Opmerkingen over professionele personen : (kleding, taalgebruik, houding, begrip)</p> <p>De houding is geïnteresseerd; de professionele personen kijken de verdachte aan wanneer ze tegen hem praten en richten zich op hem.</p> <p>De kleding is een toga.</p> <p>Het taalgebruik is van alle drie professionele personen helder; duidelijke zinnen, geen gebruik van vage termen.</p> <p>De rechter vraagt veel door over de persoonlijke omstandigheden van de verdachte. De rechter vraagt ook veel of de verdachte begrijpt waar het over gaat en geeft uitleg waarom deze straf toegepast wordt. De rechter vraagt; 'snap je wat hier gezegd is?'</p> <p>Daarnaast vraagt de rechter veel wat de verdachte zelf van de situatie vindt en van wat er besproken wordt in vragen als; 'wat vind je daar nou van' .</p>			